

Janko Orač V RDEČEM 2022 akril kolaž pl. 60 x 80 cm

Janko Orač, diplomirani slikar in univerzitetni specialist grafik

Rojen je 3. junija 1958 v Celju, otroštvo je preživel v Zibiki. Leta 1997 je diplomiral na Šoli za risanje in slikanje, visoki strokovni šoli v Ljubljani, pri prof. Dušanu Kirbišu. Zaključil je podiplomski študij umetniške grafike ALU v Zagrebu pri prof. Nevenki Arbanas ter pridobil naziv univerzitetni specialist grafik. Najobsežnejše preglede svojega zdaj že štiridesetletnega ustvarjalnega dela je imel leta 1999 in 2008 v Galeriji Dolenjskega muzeja Novo mesto, leta 2002 v Galeriji sodobne umetnosti v Celju, leta 2011 v Koroški galeriji likovnih umetnosti Slovenj Gradec in leta 2018 pregledno razstavo grafik v Jakčevem domu, Dolenjski muzej Novo mesto. Za svoja dela je prejel številna priznanja doma in tujini.

Janko Orač Iz cikla ATELJE 2021 akril kolaž pl. 90 x 120 cm

Janko Orač, ZALJUBLJEN DO UŠES 2, 2021, akril, kolaž, pl., 100 x 100 cm

Razstava: **ZALJUBLJEN**

JANKO ORAČ

Dvorec Strmol Rogatec

10. januar - 10. marec 2022

Zavod za kulturo,
turizem in razvoj Rogatec

Janko Orač, diplomirani slikar in univerzitetni specialist grafik, je v naslovu treh svojih del, ki lahko nastopajo samostojno ali v obliki triptiha, priznal, da je *Zaljubljen do ušes*; da, že dolgo je zaljubljen v svoj likovni svet, ki mu brezpogojno pripada in je zanj pripravljen narediti vse. S svojim opusom dokazuje, da zanj živi; ustvarja, raziskuje, sledi svežim izzivom in kljub zrelemu in močnemu avtorsko individualnemu karakterju dovoli, da ga nekatere rešitve na novo zapeljejo. Njegova ljubezen je prerasla v zrel odnos, tako do slikarstva kot do grafike.

Avtor ob priznanju stanja zaljubljenosti ne zardi v obraz, zato pa zardijo njegova slikarska platna. Nekatera bolj, druga manj. Posamezni deli so obarvani s plastenjem barvne snovnosti v ploskve, drugi z lepljenjem kosov rdečega papirja. V barvah se zrcali slikarjevo čutno zaznavanje krajinskih danosti in življenja nasploh, pa tudi njegova koloristična senzibilnost, ki mu omogoča razpiranje barvnih imenovalcev v bogastvo tonskih variacij in žlahtnih nians. Te so ob podpori večplastnega snovanja slikovne površine in presevnosti nanosov še toliko bolj razprte, igrive in svojstvene.

Na sliki *Vroči ples* se ljubezenska vročica nadaljuje in postane ples oblik in pristopov; dinamičen in temperamenten, a kot celota tankočutno uglašen. Oračeve kompozicije so namreč vedno premišljeno in skrbno urejene, saj je avtorju notranja struktura najbolj bistven del vsakega likovnega dela. Grajene so kot dialog med slikarskimi sledmi in vključevanji kolažnega principa, za katerega uporablja avtorske grafične odtise, ustvarjene pretežno v tehniki lesoreza. Med kolažnimi aplikacijami nastopajo tudi risbe z ogljem, frotaži in barvno homogeni kosi papirja. S kolažiranjem avtor dosega efekte, ki jih ni mogoče doseči zgolj s čistim slikarskim medijem. Tovrstne ploskve razgibajo površino, iz nje ne izstopajo le kot materialni dodatek, ampak tudi kot izjemna barvna moč, ki dobesedno sije, ki žari, ki predstavlja poseben barvni koncentrat. Z lepljenjem grafičnih detajlov pa intenzivno uresničuje zanimanje za karakterno raznolike linije in rastre.

Kompozicije so asociativno abstraktne. V njih je čutiti trdno vez s krajinskim prostorom. Zanima ga krajinska tektonika, temeljne poteze njenega obraza, ploskve, ki premorejo različno površinsko obdelavo, preko katere avtor odpira raznolik diapazon strukturalnih vrednosti, katerih mojstrica je narava sama.

Med oblikami, ki jih odkrivamo v njegovih delih pa so tudi tiste, ki asociirajo na figuralne like in tako izpričujejo kompleksno raven in subtilno percepcijo avtorjevega doživljanja prostora in časa, s tem pa življenja.

Avtor slikam, na katerih je rdeča kot prevladujoča barvna izbira, dodaja niz del, s katerimi utrdi zvestobo do modrin. Tako na tokratni razstavi sooča dva barvna koncepta. Čeprav so v preteklosti modrine na simbolni način povzemale ambientalne danosti, pa se zdi, da so prešle v izrazitejšo duhovno in s tem meditativno stanje. Na *Tinski gori* je Orač še vedno vpet v krajino, osrednjo vlogo pa namenja posebni ploskvi – mizi, ki mu predstavlja oltar, na katerega polaga najdragocenejše, kar premore – svoja razmišljanja, občutenja in doživljanja. Ostaja v pokrajini, da bi v njej in skozi njo izrazil svoje najbolj intimne globine in jih s trdnimi ter prepričljivimi likovnimi nitmi povezal v slikarsko-grafično celoto. Da je njegov ustvarjalni duh lahko tudi sproščen, govori z osebnim likovnim prostorom, ki mu da naslov *Atelje*.

V svojih ustvarjalnih prizadevanjih je Janko Orač neutrudni iskalec svetlobe. *Harmonija svetlobe*, *Svetline v rdečem*, *Svetline* je le nekaj slik, ki to tudi s poimenovanjem potrjujejo. Bele ploskve so dokaz iskanj in objektiviziranj svetlobe. S svetlobo je vzpostavljena atmosfera in znotraj številnih prostorov se odpirajo novi prostori.

Oračev likovni svet je en sam, a tudi ta je sestavljen iz dveh polov, s slikarskega in grafičnega. Med njima je le navidezna ločnica, ki omogoča nenehno prehajanje enega medija v drugega in njuno povezovanje. Neločljivo simbiozo raznolikega avtor še posebej dokazuje z ustvarjalnostjo iz obdobja zadnjih dveh let. Z razkrajanjem in sestavljanjem zrcali tudi čas, v katerem živimo, s ponovno uporabo produktov ateljejskega dela pa daje svojim umetniškim stvaritvam z okoljsko problematiko zaznamovano ozadje.

Za Janka Orača v likovnem svetu ni problemov. So le izzivi, želje, klici, velike radosti ter neomajna stremljenja k zastavljenim smernicam in hotenja, narediti še boljše. Eros pa je in ostaja večno gibalno njegovih razmišljanja in likovnih uresničevanj.

Anamarija Stibilj Šajn